

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 4. 07. 2014 r.

1.7033.28.2014.KJ/MW

Pani
Lena Kolarska-Bobińska
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ul. Wspólna 1/3
00 – 529 Warszawa

Szanowna Pani Minister

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi uniwersytetów prowadzących studia mikrobiologiczne w sprawie braku prawnej możliwości uzyskania przez absolwentów tego kierunku uprawnień diagnosty laboratoryjnego.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. Nr 100, poz. 1083) w brzmieniu obowiązującym w latach 2001 - 2003 diagnostą laboratoryjnym mogła zostać osoba fizyczna, która ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra na kierunkach: analityki medycznej, biologii, biotechnologii, chemii, farmacji, mikrobiologii lub tytuł lekarza oraz zdała egzamin na diagnostę laboratoryjnego. W wyniku dokonanych nowelizacji ustawy absolwenci kierunku mikrobiologia stracili możliwość wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych, a zatem pozbawieni zostali także prawa do wykonywania tego zawodu.

W wykazie dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których diagnosta laboratoryjny może odbywać specjalizację uwzględniono, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 kwietnia 2004 r. w sprawie specjalizacji i uzyskiwania tytułu specjalisty przez diagnostów laboratoryjnych (Dz. U. Nr 126, poz. 1319 ze zm.), mikrobiologię medyczną. W świetle obowiązujących przepisów specjalistą – mikrobiologiem nie może jednak zostać absolwent studiów z zakresu mikrobiologii.

Na konieczność zmiany przepisów prawa w tym zakresie zwróciła uwagę m.in. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego w swojej uchwale nr 549.2013 z dnia 12 grudnia 2013 r. Podobnie uczynił w swojej opinii dla Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 czerwca 2013 r. Rzecznik Praw Absolwenta, zamieszczając jednocześnie informację w tej sprawie w sprawozdaniu ze swojej działalności za rok 2013.

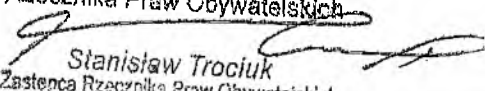
W niniejszej sprawie należy mieć na względzie kwestię zgodności art. 7 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej w obecnym brzmieniu (Dz. U. z 2014 r., poz. 174) z art. 65 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis ten stanowi, że każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, wyjątki zaś określa ustawa. Oczywistym jest, że wskazane w Konstytucji prawa podmiotowe nie jest absolutne i może podlegać ustawowym ograniczeniom, które mogą polegać m.in. na wymaganiu posiadania odpowiednich kwalifikacji, czy też koniecznego wykształcenia. Jak stwierdza Trybunał Konstytucyjny w swoim wyroku z dnia 19 marca 2001 r. (sygn. akt K 32/00), „do ustawodawcy należy wyraźne określenie przesłanek, od spełnienia których zależy wykonywanie danego zawodu (...). Nie może być w tym zakresie arbitralny”.

Tymczasem, co należy podkreślić, absolwenci studiów mikrobiologicznych są znakomicie przygotowani do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. Świadczą o tym m.in. opinie naukowe, specjalistyczne, a także – co warto podkreślić – kierowników laboratoriów medycznych, którzy są dla diagnostów pracodawcami. Podkreśla się zwłaszcza to, że absolwenci takich studiów posiadają solidną i nowoczesną wiedzę laboratoryjną w zakresie mikrobiologii, immunologii, biologii molekularnej, nieodzowną dla wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. Zestawienie licznych wypowiedzi w tej sprawie zostało przekazane Pani Minister pismem rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 28 kwietnia 2014 r. Dlatego, mając na względzie pozyskiwane przez absolwentów mikrobiologii kwalifikacje, w opinii Rzecznika, istnieją poważne wątpliwości co do zgodności przepisów powołanej wyżej ustawy z Konstytucją.

Wydaje się, że dobrą okazją do dokonania stosownych zmian w przepisach prawa mogłyby być trwające prace nad IV transzą deregulacji zawodów regulowanych.

Pozwoliłoby to na przywrócenie absolwentom kierunku mikrobiologia, których kształci aktualnie pięć uniwersytetów (Uniwersytet Łódzki, Szczeciński, Zachodniopomorski, Wrocławski oraz Warmińsko-Mazurski), utraconego przed ponad 10 laty prawa do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

Mając powyższe na względzie, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie Rzecznikowi wyjaśnień w niniejszej sprawie. W szczególności proszę o wyjaśnienie przyczyn pozbawienia absolwentów studiów mikrobiologicznych możliwości wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, a także utrzymywania nadal takiego stanu prawnego w świetle art. 65 ust. 1 Konstytucji.

Z przezwaniem
Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Do wiadomości:

1. Pan Bartosz Arłukowicz
Minister Zdrowia
2. Pan Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości
3. Pan Bartłomiej Banaszak
Rzecznik Praw Absolwenta